

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 636/2021-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupom a rozhodnutiam Centra pre deti a rodiny Pezinok, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Okresného súdu Bratislava V a Krajského súdu v Bratislave takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti sťažovateľky o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. septembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv a základných práv jej maloletého syna podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) (i) postupom Okresného súdu Bratislava V, ktorý o jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z 26. júla 2021 rozhodol až 16. augusta 2021, (ii) postupom Okresného súdu Bratislava V, ktorý o jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z 20. augusta 2021 do podania ústavnej sťažnosti nerozhodol, (iii) postupom Krajského súdu v Bratislave, ktorý o jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z 25. augusta 2021 do podania ústavnej sťažnosti nerozhodol. Ďalej sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia základného práva maloletého podľa čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 24 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Centra pre deti a rodiny Pezinok, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Okresného súdu Bratislava V tým, že u maloletého nebol zisťovaný jeho názor o tom, či sa cíti byť sťažovateľkou ohrozený, či s ňou chce žiť alebo aspoň či k nej chce chodiť na víkendy.

2. Okrem vyslovenia porušenia základných práv sťažovateľka žiada pre seba primerané zadostučinenie 10 000 eur, ustanovenie advokáta na konanie pred ústavným súdom a dočasné opatrenie, ktorým sa rozhodne v zmysle jej návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia.

3. Na výzvu ústavného súdu okresný súd opísal svoje postupy a rozhodnutia v konaniach, ktoré sa týkali maloletého syna sťažovateľky a ktorých účastníčkou bola alebo stále je sťažovateľka.

II.

4. Maloletý, vtedy sedemročný syn sťažovateľky, bol na návrh úradu uznesením okresného súdu z 20. mája 2020 dočasne zverený do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pezinok. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia bolo to, že maloletý sa prevažne zdržoval u svojej starej matky, no táto však už starostlivosť o neho nezvládala, a preto maloletý šiel k rodičom, ktorí spolu žili v chatke bez sociálneho zariadenia. Už po týždni pobytu u rodičov pri šetrení 19. mája 2020 úrad zistil, že sťažovateľka výchovné problémy s maloletým nezvláda a rieši ich hrubým fyzickým násilím voči maloletému, čo potvrdil aj sám maloletý, ktorý sa vyjadril tak, že sa matky bojí. Rovnako susedia rodičov maloletého potvrdili, že boli svedkami kriku a násilia sťažovateľky a plaču maloletého. Uznesenie okresného súdu bolo na odvolanie sťažovateľky a otca maloletého uznesením krajského súdu z 8. júna 2020 potvrdené a nadobudlo právoplatnosť 25. júna 2020.

5. Okresný súd uznesením z 27. apríla 2021 na návrh úradu nariadil výchovné opatrenie – pobyt maloletého v centre v trvaní šiestich mesiacov od jeho právoplatnosti. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľka podala 7. júna 2021 odvolanie, na doplnenie ktorého ju okresný súd vyzval uznesením z 8. júna 2021. Odvolanie bolo doplnené 27. júla 2021. Úrad sa k odvolaniu sťažovateľky vyjadril 16. augusta 2021, k čomu sa sťažovateľka vyjadrila 6. septembra 2021. Do konania v tom čase vstúpila okresná prokuratúra, a preto sa spis ku koncu septembra 2021 nachádzal na okresnom súde v súvislosti s úkonmi pred predložením odvolania krajskému súdu.

6. Sťažovateľka spolu s doplnením odvolania 27. júla 2021 podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol okresným súdom uznesením z 27. júla 2021 vylúčený na samostatné konanie a následne uznesením zo 16. augusta 2021 zamietnutý. Okresný súd bol toho názoru, že ide o návrh na úpravu styku sťažovateľky s maloletým a na zákaz styku starej matky s maloletým. Na odvolanie sťažovateľky bol spis 31. augusta 2021 predložený krajskému súdu.

7. Sťažovateľka 20. augusta 2021 podala ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom okresný súd postupoval tak, že na 2. september 2021 nariadil výsluch maloletého, no zástupca matky tento návrh zobral späť a žiadal zrušiť nariadený výsluch. Z dôvodu späťvzatia návrhu bolo konanie o tomto návrhu uznesením z 2. septembra 2021 zastavené a výsluch maloletého bol zrušený. Na uznesenie o zastavení konania zástupca sťažovateľky reagoval podaním z 23. septembra 2021, ktorým zobral späť späťvzatie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Spis bol na rozhodnutie o tomto podaní 29. septembra 2021 predložený krajskému súdu.

8. Sťažovateľka 25. augusta 2021 podala ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý okresný súd vzhľadom na prebiehajúce odvolacie konanie predložil 3. septembra 2021 krajskému súdu, ktorý ho však okresnému súdu vrátil 20. septembra 2021 a o ktorom okresný súd rozhodol uznesením z 21. septembra 2021 tak, že konanie z dôvodu v rovnakej veci prebiehajúceho

konania zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie a spis bol 29. septembra 2021 predložený na rozhodnutie krajskému súdu.

9. Sťažovateľka napokon 20. septembra 2021 podala návrh na zrušenie neodkladného opatrenia z 20. mája 2020 spolu so žiadosťou o vrátenie maloletého do jej starostlivosti. Konanie o tomto návrhu bolo uznesením okresného súdu z 29. septembra 2021 z dôvodu v rovnakej veci prebiehajúceho konania zastavené.

III.

10. Sťažovateľka porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odvodzuje od toho, že o jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z 26. júla 2021 bolo rozhodnuté 16. augusta 2021 a o návrhoch z 20. augusta 2021 a z 25. augusta 2021 nebolo rozhodnuté do podania ústavnej sťažnosti. Neprimeranú dĺžku konania odvodzuje z toho, že podľa § 365 ods. 2 a § 367 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku o takýchto návrhoch treba rozhodnúť najneskôr do 24 hodín, resp. do siedmich dní od doručenia návrhu. Sťažovateľka však opomína, že § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku sa vzťahuje na § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, teda na neodkladné opatrenia, pri ktorých je základom ich vydania to, že buď sa maloletý ocitol bez akejkoľvek starostlivosti alebo je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený a že § 367 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku sa vzťahuje na § 367 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

11. Okresný súd posúdil, že o takéto prípady pri maloletom synovi sťažovateľky a pri návrhoch sťažovateľky nejde, keďže na strane jednej je maloletý dočasne umiestnený v centre, kde je o neho postarané, a nič nenasvedčuje tomu, že by jeho život, zdravie a priaznivý vývoj bol vážne ohrozený alebo narušený, a na strane druhej sa sťažovateľka návrhmi domáhala úpravy styku maloletého s ňou, resp. s inými osobami, teda iného opatrenia, ako predpokladá § 367 ods. 1 Civilného mimosporového konania. Preto ani nemožno dospieť k tomu, že by rozhodnutiami po uplynutí týchto osobitných lehôt bol porušený zákon, keďže posúdenie toho, o aké neodkladné opatrenie ide, nie je určované subjektívnou predstavou sťažovateľky v návrhu, ale objektivizovaným posúdením súdu s ohľadom na pomery maloletého. Okrem toho i prípadné nedodržanie zákonom predpísaných lehôt na rozhodnutie súdu o určitom návrhu samo osebe nezakladá porušenie práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. To platí o to viac, že o všetkých návrhoch matky bolo rozhodnuté v čase výrazne nepresahujúcom obdobie jedného týždňa. Preto je ústavná sťažnosť sčasti tohto namietaného porušenia práv zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

12. Sťažovateľka ďalej porušenie svojich základných práv, ako aj práv svojho maloletého syna podľa čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa a podľa čl. 24 ods. 1 charty identifikuje v tom, že nebol dostatočne zisťovaný názor jej maloletého syna, a to nielen v konaniach o jej návrhoch na nariadenie neodkladných opatrení, ale ani v predchádzajúcich postupoch

a rozhodnutiach, ktorými bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti centra a okresným súdom bolo rozhodnuté o výchovnom opatrení. Vo vzťahu k už právoplatnému neodkladnému opatreniu z 20. mája 2020, ktoré bolo potvrdené uznesením krajského súdu z 8. júna 2020 a nadobudlo právoplatnosť 25. júna 2020, je ústavná sťažnosť podaná po uplynutí dvojmesačnej lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde, a preto bola v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Vo vzťahu k ostatným, ešte v dôsledku odvolaní sťažovateľky neprávoplatným rozhodnutiam okresného súdu, ústavný súd nemá právomoc na prerokovanie ústavnej sťažnosti, keďže o odvolaniach sťažovateľky má právomoc rozhodnúť krajský súd. Preto bola ústavná sťažnosť sťažovateľky v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

IV.

13. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, ktorá je zjavne neopodstatnená, podaná oneskorene alebo na jej prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a ústavný súd žiadosti sťažovateľky podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu